

Poradnik dla opiekuna próby na stopień Harcerza Orlego (HO)

1. Kim jest Harcerz Orli i po co jest próba?

Stopień **Harcerza Orlego** to pierwszy stopień wędrowniczy. Jego celem jest **nauczenie wędrownika świadomej pracy nad sobą** – stawiania celów, planowania ich realizacji i konsekwentnego działania.

Próba **nie jest listą zadań „do odhaczenia”**, tylko procesem rozwojowym.

Rola opiekuna: towarzyszyć, zadawać pytania, pilnować sensu i proporcji zadań – nie wyręczać.

2. Od czego zacząć – rozmowa otwierająca próbę

Próba powinna zacząć się **rozmową**, a nie pisanie zadań.

Podczas rozmowy pomóż wędrownikowi odpowiedzieć na pytania:

- W jakim miejscu życia teraz jestem?
- Co jest moją mocną stroną?
- Co wymaga pracy?
- Czego chcę się nauczyć lub w czym się rozwinąć w ciągu najbliższych miesięcy?

Dopiero **na tej podstawie** powstają cele próby.

3. Jak ułożyć próbę na HO – struktura

Dobrze ułożona próba HO zawiera:

A. Cele rozwojowe

Najpierw cele, potem zadania.

Cele powinny dotyczyć **postawy lub umiejętności**, np.:

- nauczyć się planować czas,
- wziąć odpowiedzialność za służbę,
- rozwinąć samodzielność,
- poprawić komunikację z ludźmi.

B. Realizacja wymagań z kategorii (załącznik “Wymagania na stopnie” str.5)

- **Wędrowanie** (2 wybrane),
- **Praca nad sobą** (2 wybrane),
- **Miejsce w społeczeństwie** (2 wybrane),
- **regularna służba**,
- **wyczyn** – zaproponowany przez wędrownika i zatwierdzony przez drużynowego/opiekuna.

Wymagania **można łączyć z zadaniami indywidualnymi** – nie muszą być osobnymi punktami.

C. Zadania indywidualne

- **4–6 zadań**
- czas realizacji: **4–10 miesięcy**

Zadania:

- muszą wynikać z celów,
- być **konkretne i mierzalne**,
- wymagać realnego wysiłku,
- być możliwe do wykonania w normalnym życiu (szkoła, dom, drużyna).

Dobre zadanie odpowiada na pytania:

co dokładnie? jak długo? po czym poznamy, że jest zrobione?

Cała próba powinna trwać maksymalnie 10 miesięcy.

4. Obszary, których może dotyczyć próba

Zadania powinny dotyczyć **różnych sfer życia**, np.:

- praca nad sobą (nawyki, charakter),
- wędrowanie i samodzielność,
- miejsce w społeczeństwie,
- służba,
- kompetencje życiowe (organizacja, pieniądze, komunikacja).

Nie trzeba realizować **wszystkich obszarów naraz**, ale próba nie powinna być jednostronna.

5. Wyczyn – jak do niego podejść

Wyczyn:

- powinien być **ambitny, ale realny**,
- wynikać z drogi próby,
- być bezpieczny i dobrze przemyślany,
- nie musi być ekstremalny – ważniejsze jest **przekroczenie siebie**, nie rekord.

Opiekun pomaga:

- dopasować poziom trudności,
 - zadbać o bezpieczeństwo,
 - upewnić się, że wyczyn ma sens wychowawczy.
-

6. Mamy gotową próbę - co teraz?

- kandydat wysłał maila z próbą na email ho.twierdza@zhr.pl
- tytuł maila Imię i nazwisko - otwarcie próby HO
- treść - w treści proszę zawrzeć w jakie dni i godziny (najbliższe 2 tygodnie na dzień wysłania próby) możecie uczestniczyć w kapitule.
- załącznik - karta próby wraz z rozpisanymi zadaniami.

W odpowiedzi na maila otrzymacie odpowiedź kiedy zbierze się kapituła, treść ma na

celu wybranie najdogodniejszego terminu w jak najbliższym terminie, aby próba została rozpoczęta jak najszybciej.

7. Prowadzenie próby w trakcie

Opiekun powinien:

- utrzymywać **regularny kontakt** (np. rozmowa raz w miesiącu),
- dopytywać o postępy, trudności i wnioski,
- pomagać korygować zadania, jeśli straciły sens,
- pilnować, by próba **nie „umarła”**.

Zmiana zadania w trakcie próby jest dopuszczalna i czasem wskazana.

8. Zamknięcie próby

Na koniec próby:

- wędrownik **podsumowuje swoją drogę**,
- opiekun ocenia **postęp**, a nie „idealne wykonanie”,
- ważna jest rozmowa: *czego się nauczył, co to zmieniło?*

HO to **nauka samodzielnej pracy nad sobą** – nie perfekcja.

Formalne zakończenie próby

- kandydat wysyła maila z próbą na email ho.twierdza@zhr.pl
- tytuł maila Imię i nazwisko - zamknięci próby HO
- treść - w treści proszę zawrzeć w jakie dni i godziny (najbliższe 2 tygodnie na dzień wysłania próby) możecie uczestniczyć w kapitule.
- załącznik - karta próby z podsumowaniem każdego zadania oraz całości próby.

W odpowiedzi na maila otrzymacie odpowiedź kiedy zbierze się kapituła, treść ma na celu wybranie najdogodniejszego terminu w jak najbliższym terminie, aby próba została rozpoczęta jak najszybciej.

Najważniejsza zasada dla opiekuna

Nie pytaj: „czy zadanie jest zrobione?”

Pytaj: „co to w tobie zmieniło?”